

Către: Guvernul României

În atenția: Primului Ministru Viorica Dăncilă

Subsemnatul Manțu Dumitru, funcționar public în cadrul Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor - Comisariatul Județean pentru Protecția Consumatorilor Constanța, în temeiul art. 6 din legea nr. 571/2004, privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii,

având în vedere:

- *principiului legalității*, conform căruia, autoritățile publice și instituțiile publice au obligația de a respecta drepturile și libertățile cetățenilor, normele procedurale, libera concurență și tratamentul egal acordat beneficiarilor serviciilor publice, potrivit legii;
- *principiul supremației interesului public*, conform căruia, în înțelesul prezentei legi, ordinea de drept, integritatea, imparțialitatea și eficiența autorităților publice și instituțiilor publice, sunt ocrotite și promovate de lege;

formulez prezenta:

AVERTIZARE ÎN INTERES PUBLIC

Privind semnalarea următoarelor fapte de încălcare a legii:

- incompetența sau neglijența în serviciu - art. 5, lit. i) din legea nr. 571/2004;
- încălcarea altor dispoziții legale care impun respectarea principiului bunei administrări și cel al ocrotirii interesului public - art. 5, lit. n) din legea nr. 571/2004;

În fapt,

I. Deși aspectele sunt cunoscute de o perioadă de timp de cel puțin doi ani de zile, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor nu a întreprins demersurile necesare, conform atribuțiilor prevăzute de lege, pentru ocrotirea interesului public prin cercetarea legalității cesiunii de credite performante în valoare de peste 675 milioane EUR realizată de Bancpost S.A. către EFG New Europe Funding II B.V. (actuala ERB New Europe Funding II B.V.) din Olanda și dispunerea măsurilor de limitare a

consecințelor prestării serviciilor financiare care nu sunt în concordanță cu dispozițiile legale.

Prin calcularea și reținerea, cu încălcarea prevederilor legale, de către o persoană juridică neautorizată din afara țării, de sume de bani reprezentând dobânzi, comisioane de administrare și dobânzi penalizatoare, a fost creat un prejudiciu consumatorilor estimat la cel puțin 300 milioane EUR.

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, în calitate de Autoritate a Statului ce are ca atribuție principală controlul respectării dispozițiilor legale privind protecția consumatorilor și apărarea drepturilor legitime ale acestora în cazul prestării de servicii financiare, și foarte probabil și Banca Națională a României, în calitate de autoritate a Statului competentă cu privire la reglementarea, autorizarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, au protejat interesul operatorului economic Bancpost S.A. în detrimentul intereselor consumatorilor din România, cu încălcarea principiului *legalității* și principiului *supremației interesului public*.

Fapta de încălcare a legii a fost semnalată și mass mediei printr-o avertizare publică în data de 08.08.2018.

II. Deși aspectele sunt cunoscute de o perioadă de timp de cel puțin doi ani de zile, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor nu a întreprins demersurile necesare, conform atribuțiilor prevăzute de lege, pentru ocrotirea interesului public prin cercetarea legalității cesiunilor de credite performante în valoare de 580 milioane CHF și 17 milioane EUR, realizate de OTP Bank România S.A. către OTP Bank Nyrt (OTP Bank Plc., denumirea în engleză) din Ungaria și ulterior către OTP Financing Solutions B.V. din Olanda sau direct de OTP Bank România S.A către OTP Financing Solutions B.V. din Olanda, și pentru dispunerea măsurilor de limitare a consecințelor prestării serviciilor financiare care nu sunt în concordanță cu dispozițiile legale.

Prin calcularea și reținerea, cu încălcarea prevederilor legale, de către persoane juridice neautorizate din afara țării, de sume de bani reprezentând dobânzi, comisioane de administrare și dobânzi penalizatoare, a fost creat un prejudiciu consumatorilor estimat la 243 milioane CHF și 20 milioane EUR.

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, în calitate de Autoritate a Statului ce are ca atribuție principală controlul respectării dispozițiilor legale privind protecția consumatorilor și apărarea drepturilor legitime ale acestora în cazul prestării de servicii financiare, și foarte probabil și Banca Națională a României, în calitate de autoritate a Statului competentă cu privire la reglementarea, autorizarea și supravegherea

prudențială a instituțiilor de credit, au protejat interesul operatorului economic OTP Bank în detrimentul intereselor consumatorilor din România, cu încălcarea principiului *legalității* și principiului *supremației interesului public*.

Fapta de încălcare a legii a fost semnalată și mass mediei printr-o avertizare publică în data de 28.11.2018.

III. Deși avea la dispoziție toate pârghiile legale necesare Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, prin funcțiile de conducere, nu a întreprins demersurile necesare, conform atribuțiilor prevăzute de lege, pentru ocrotirea interesului public prin verificarea respectării legislației specifice protecției consumatorilor în cadrul contractelor de credit încheiate de consumatori în perioada 2005-2008 și pentru dispunerea măsurilor de limitare a consecințelor prestării serviciilor financiare care nu sunt în concordanță cu dispozițiile legale.

În perioada menționată redactarea clauzelor contractuale privind dobânda s-a realizat cu nerespectarea *cerințelor legale* privind protecția consumatorilor de a informa *complet, clar, precis, fără echivoc și exact* care sunt cazurile și factorii ce determină modificarea dobânzii.

În cadrul activității de cercetare a petițiilor instituțiile de credit nu au prezentat niciodată niciun document care să constituie dovada modificării *obiective* a dobânzii creditului, elementul *esențial* al unui contract de credit.

Dobânzile au fost majorate iar în contextul în care evoluția pieței financiare a cunoscut o scădere, nivelul acestora a rămas constant astfel încât *dobânzile au fost variabile dar întotdeauna doar în sens crescător*.

Niciun *consumator mediu* nu și-ar fi exprimat acordul de voință dacă ar fi știut faptul că instituțiile de credit înțeleg să aplice prevederile contractuale *doar în sensul majorării dobânzii și niciodată în sens descrescător*.

Autoritatea, prin funcțiile de conducere, și-a exprimat acordul de implementare a O.U.G. nr. 50/2010 într-un mod total în defavoarea consumatorilor, prin includerea în marja fixă a celorlalte componente nedecarate și nedovedite prin documente ca influențând costul creditului, dobânda variabilă în mod nedefinit devenind *"transparentă"* prin scăderea indicelui de referință corespunzător monedei creditului (Euribor sau Libor) la valorile extrem de mici în vigoare la data implementării O.U.G. nr. 50/2010.

La data 21.06.2010, data intrării în vigoare a O.U.G. nr. 50/2010, față de valoarea de la începutul anului 2007, indicele Euribor la 3 luni avea o valoare mai mică de aproape 5 ori iar indicele Libor la 3 Luni avea o valoare mai mică de aproape 19 ori.

Sub motivul alinierii la prevederile unei norme legislative, O.U.G. nr. 50/2010, s-a realizat cu acordul și cu sprijinul funcțiilor de conducere din Autoritate, legiferarea încălcării prevederilor legale de către instituțiile de credit în perioada anterioară anului 2010.

O.U.G. nr. 50/2010 este importantă deoarece în baza acestui act normativ au fost emise actele adiționale la contractele de credit prin care s-au stabilit marje fixe care au determinat evoluția ulterioară a dobânzii.

Prin circulare și ordine emise conducerea Autorității a impus un mod de lucru în care cercetarea reclamațiilor se realiza doar dacă consumatorul a denunțat actele adiționale de aliniere la O.U.G. nr. 50/2010 în temeiul Legii nr. 288/2010, iar cercetarea se realiza doar prin prisma Legii nr. 193/2000 privind clauzele abuzive.

Majoritatea dosarelor *“erga omnes”* inițiate de către Autoritate în instanța de judecată privind clauzele abuzive sunt și în prezent încă în stadiul de judecată nefiind emise hotărâri definitive, iar acțiunile Autorității privind clauzele abuzive produc efecte pentru mai puțin de 5% dintre consumatori, cei care au denunțat contractele de credit în baza Legii nr. 288/2010, dar și pentru aceștia ajutorul este parțial nerealizându-se restituirea sumelor de bani încasate ca urmare a clauzelor abuzive, în acest scop fiind necesară inițierea de acțiuni individuale în instanța de judecată.

Autoritatea, prin funcțiile de conducere, nu a întreprins măsurile necesare, conform atribuțiilor prevăzute de lege, pentru sancționarea instituțiilor de credit pentru încălcarea prevederilor legale privind protecția consumatorilor, a emis acte administrative prin care cercetarea reclamațiilor privind serviciile financiare, *a fost impusă a se realiza într-un mod prestabilit*, prin care nu s-a venit în sprijinul consumatorilor ci în sprijinul instituțiilor de credit, și în același timp a fost descurajată orice încercare de îndreptare.

Contrar acestei direcții impuse de conducerea Autorității, începând cu anul 2015 au fost încheiate procese verbale de constatare a contravenției în care s-au constatat contravenții în baza O.G. nr. 21/1992 și în care au fost dispuse și măsuri de restituire a sumelor de bani către consumatori, iar plângerile băncilor împotriva proceselor verbale de constatare a contravenției au fost respinse prin hotărâri definitive de către instanțele de judecată.

Unul din motivele de inacțiune invocat în mod eronat în cadrul Autorității este prescripția faptei contravenționale, ignorându-se în mod deliberat faptul că nu se poate sustine că săvârșirea faptei s-a consumat și epuizat în momentul inițial al încălcării legii, epuizarea având loc doar în momentul în care încălcarea nu mai produce efecte.

În luna mai 2018 a fost transmis Președintelui Autorității un memoriu în care au fost prezentate deficiențele din activitatea de control și supraveghere piață a instituțiilor de credit și propuneri de îndreptare a situației sesizate. Prin răspunsul primit în cursul lunii următoare, superficial și nefundamentat, s-a evitat în a se emite un răspuns și în a se acționa privind cele sesizate.

S-a revenit cu un nou memoriu în luna august 2018, transmis atât Președintelui Autorității cât și Directorului General, dar nici până în prezent nu a fost primit răspuns.

Astfel conducerea Autorității a ales să protejeze în continuare interesele instituțiilor de credit și a arătat *lipsa voinței* în a-și îndeplini atribuțiile și în a veni *cu adevărat* în sprijinul consumatorilor ale căror *vieți* au fost afectate de încălcările legislației privind protecția consumatorilor de către instituțiile de credit.

Autoritatea, prin funcțiile de conducere, a protejat instituțiile de credit, operatori economici furnizori de servicii financiare, permițându-le încălcarea legislației cu impact *major* asupra consumatorilor, spre deosebire de ceilalți operatorii economici, în general mici și mijlocii, care au fost sancționați pentru încălcarea legislației cu impact *minor* asupra consumatorilor.

Operatorii economici mici și mijlocii au fost sancționați pentru abateri *minore* precum: lipsă informare greutate ouă, lipsă informare densitate hârtie compoziție hârtie igienică, lipsă recomandări pentru îngrijirea și păstrarea florilor la buchet, lipsă pictograme încălțăminte, neexprimarea prețului în forma "lei/buc", neafișarea timpilor de execuție în cadrul saloanelor de înfrumusețare, spălătoriilor, curățătoriilor sau vulcanizărilor, neafișarea prețului pe kilogram la pâine, neacordarea restului în monezi de 1,2,3,4 bani, ultima abatere fiind constatată în urma unei circulare exprese a conducerii Autorității.

Pentru conducerea Autorității abaterile *minore* menționate au fost mai importante decât încălcarea de către instituțiile de credit a legislației privind protecția consumatorilor, cu impact *major* asupra consumatorilor.

Un alt aspect privind protecția consumatorilor care a fost abordat de către conducerea Autorității contrar atribuțiilor prevăzute de lege este modalitatea în care s-au cercetat contractele de credite acordate în moneda CHF.

În acest sens a fost inițiat în anul 2015, doar de către Autoritatea Centrală, un control tematic, anunțat și în mass media, al cărui rezultat nu a fost făcut public și nici nu a fost menționat în raportul de activitate pe anul 2015. Motivul este că conducerea Autorității nu a mai fost de acord cu desfășurarea controlului tematic pe motiv că erau inițiate în instanța de judecată dosare pe clauze abuzive privind prevederile contractuale privind obligativitatea plății în moneda CHF în care a fost acordat creditul.

Controlul tematic nu a fost finalizat astfel încât nu s-a mai cercetat modalitatea de acordare a creditelor în moneda CHF și faptul că băncile au utilizat instrumente financiare derivate, de genul contractului swap pe rata dobânzii și pe deviza/moneda CHF, pentru a-și acoperi expunerea la riscul de schimb valutar.

Prin intermediul acestor instrumente financiare derivate băncile au obținut finanțare în moneda CHF fie la cursul istoric de la data încheierii contractului, fie la un curs apropiat acestui curs, dar consumatorii au fost obligați să suporte expunerea la riscul de schimb valutar fără a beneficia de nicio informare și de niciun instrument de protecție.

În acest context, deși avea toate pârghiile necesare, conducerea Autorității nu a dispus cercetarea creditelor acordate în moneda CHF în vederea realizării conversiei creditelor la cursul istoric, principiul nominalismului monetar invocat de către bănci, existent și în Vechiul Cod Civil, fiind un argument demodat, invocat cu rea credință de către instituțiile de credit și contrar principiului bunei credințe care ar trebui să guverneze relațiile contractuale. În anul 2015, an în care societatea românească resimțea din plin efectele crizei acordate în moneda CHF, conducerea Autoritatea a ignorat în mod deliberat îndeplinirea atribuțiilor.

Modalitatea neunitară de cercetare a reclamațiilor privind instituțiile financiare, interpretarea neunitară a legislației, neimplementarea unei proceduri privind punerea în executare a dispozițiilor stabilite prin hotărâri judecătorești favorabile Autorității, tolerarea percepției dobânzilor penalizatoare calculate la valoarea întregului sold al datoriei, menținerea unei reglementări în procedură prin care au fost clasate în mod nelegal petițiile care fac obiectul acțiunilor judecătorești, reprezintă argumente suplimentare privind modul în care conducerea Autorității a protejat interesele instituțiilor de credit.

Sub protecția instituțională a conducerii Autorității s-a realizat apărarea intereselor instituțiilor de credit în detrimentul intereselor consumatorilor și a fost favorizat abuzul de putere economică astfel încât a fost creat consumatorilor un *prejudiciu estimat la sute de milioane de euro*, dar dincolo de prejudiciul estimat au fost distruse, și sunt și în continuare distruse, *vieți* care sunt mai presus de orice sumă de bani.

Faptele de încălcare ale legii au fost semnalate și mass mediei printr-o avertizare publică în data de 16.01.2019.

În sprijinul celor semnalate anexez, în format electronic, notele de fundamentare și documentația aferentă.

Având în vedere faptele de încălcare ale legii semnalate și faptul că actuala conducere a Autorității refuză să răspundă la memoriul transmis în luna august 2018 și să inițieze controale de fond la bănci pentru a îndrepta modul defectuos în care a fost realizată activitatea de control și supraveghere piață a instituțiilor de credit care au încheiat contracte de credit înainte de anul 2009, afectând interesele economice și *viețile a sute de mii de consumatori*, ținând seama de principiul *legalității* și principiul *supremației interesului public*, vă rog să analizați oportunitatea evaluării activității conducerii Autorității și să dispuneți măsurile necesare pentru îndeplinirea de către Autoritate a atribuțiilor prevăzute de lege.

Vă rog să dispuneți și analizarea posibilității de a confisca, în temeiul art. 3 din Legea nr. 12/1990, privind protejarea populației împotriva unor activități de producție, comerț sau prestări de servicii ilicite, sumele de bani, estimate la 500 milioane EUR, reprezentând dobânzi și comisioane încasate pe teritoriul României de persoane juridice neautorizate, fără îndeplinirea condițiilor stabilite prin lege. Măsura este necesar a fi aplicată în cazul în care nu se va realiza recuperarea prejudiciului creat consumatorilor.

În speranța că veți acționa pentru a respecta jurământul de a dăruia toată puterea și priceperea pentru propășirea *spirituală și materială a poporului român*,

Cu considerație,

Funcționar public,
Manțu Dumitru

Data,
14.02.2019